

V
B
J
C
29068
III

EXCERPT

Z powtornego Reſkryptu Imperatorowy Roſſyiſkiey Ręką właſną podpiſanego, Miniſtrowi ſwemu Jmći Panu Łączyńſkiemu, przy Dworze Wiedeńſkim będącemu, danego de die 28. Novembris 1743.

Z Relacyi Waſzych wyczytaliśmy obſzernie, co Wam o Markiſie Boćie, y ná ſkárgi náſze, ná onego przez Was od czáſu do czáſu czynione, odpowiedźiano, y iák Dwor tameczny dalſzą Protellácyą, y wybiegami, oſobliwie oczekiwaniem ná rekwirowane ztąd obiáśnienia, y doſkonalſze dowody, ſkłada ſię. Dlá czego zádoſyć czyniąc takowey Rekwizycyi, dla oddalenia wſzelkich, do dalſzey Exkuzacyi, pretextow, nietylkośmy tuteyſzemu Rezydentowi Hohenholcowi Excerpt *ex Actis Inquiſitionis*, z potrzebnemi y Markiſa Bottego doſtatecznie konwinkuiącemi okolicznośćiami, kommunikować rozkazali, ále też y Wám Naſzym Reſkryptem *de die* 30 *Octobris*, przy podobnym Excerpćie, to wſzyſtko dołożono ieſt, co ieſzcze *deſiderari* mogło, ná popárćie Naſzych ſprawiedliwych ſkarg, y pretendowaney ſatisfakcyi, á tym ſamym y do ſprawiedliwego zakończenia takowey áffery; rozumieiąc, że Dwor tameczny ná przerzeczo[illegible] Dowody z[illegible] v[illegible] brawſzy one, zechce do lepſzych przyſtąpić [illegible] od [illegible]uſtyfikacyi Bottego, y łaiania, y zarzucenia teyſzych [illegible] niego poka[illegible] tak dług[illegible] wſtrzyma ſię. Atoli iednak z wielkim Náſzym podziw[illegible] wyczytaliśmy powtornie w Gazetach drukowanych cyrkularny Reſkrypt, ktory Krolowa Węgierſká do Miniſtrow przy Dworach Cudzoziemſkich odprawiła, chcąc onym Reſkryptem, y przyłączonym liſtem, przy Rewokacyi Markiſa Bottego, do Krola Pruſkiegu piſanym, wſzyſtkie tuteyſze ſkargi zniſzczyć, y Nam ſamym niby przećiwko przerzeczonemu Boćie popełnioney, *cum violatione Jurium naturæ, & Gentium*, nieſprawiedliwośći winę przy piſać. Nigdyśmy nie rozumieli, áby te *præjudicia*, y ſtárania, ktorych Dwor Wiedeńſki *in favorem* tegoż Markiza, dla utrzymania onego w odkrytey niegodziwey konduićie jego, záżywa, tak daleko poyść miały, żeby oddaliwſzy ná ſtronę wſzelką dla Nas konſyderacyą, zá takową niby Bottemu uczynioną krzywdę, ná właſney naſzey Oſobie, przez ſwoie wcale nieprzyiaćielſkie expreſſye, y obwinienia, pomſty chćiał ſzukać. Partya ſobie wcale nierowna, Nas z Markwiſem Bottą zá iedno ſzácować, átoli przećię Proceder Dworu Wiedeńſkiego, y *Contenta* przerzeczonego Cyrkularnego Reſkryptu, inaczey *explicari* niemogą, tylko że tenże Dwor ſwoię raz przedſięwziętą juſtyfikácyą Markiſa Bottego, Náſzey ſprawiedliwey ſatisfakcyi, y wſzelkim innym Konſyderacyom koniecznie chce *præferre*, iakoż Náſze ſkárgi, y Náſze właſne świadectwo na potwierdzenie dowodow, ná niego pokazanych, wcale żádney nie znayduie áttencyi, y iednoſłowne, nieprzymuſzone, dobrowolne wyznanie tak wielu rożnych Oſob, z wſzelkiemi innemi, iaſnemi, ná konwinkowanie onego, ſłużącemi okolicznośćiami, á oſobliwie też y konſyderacya uczynioney lezyi Naſzemu Doſtoieńſtwu, y Honorowi ieſzcze ieſt niedoſtateczna, áby onego Bottę winnym uznać, y *conde-*

(1) *mnare*

mazare można było; przećiwnym zaś ſpoſobem pretendowana niewinność jego, y ánnihilácya ſkárg Naſzych, y wſzelkich állegowanych obćiążaiących okoliczności, żadnych inſzych dowodow nie potrzebuie, iak tylko tey dobrey Reputacyi, ná ktorą ſobie tenże Botta u Dworu Wiedeńſkiego záſłużył, ktorey tykać rzecz ieſt ták delikatna, y takiey ważności, że ſię wſzyſtkie *Jura naturæ & Gentium* przez to naruſzaią, ſądząc *è contra* lezyą naſzey Naywyżſzey Oſoby zá rzecz małą, y nie wiele ważącą. Zoſtawuiemy te, y inne *ſequelas* z takowego postępku Wiedeńſkiego Dworu, w przypadku ninieyſzym z tak wielką dotkliwośćią Naſzą iawne wydaiące ſię raczey do rozſądzenia całemu obſzernemu Swiatu, ániżeli, żebyśmy ſię w dalſze tak nieprzyiemne Explikacye wdawać mieli; Niemieliśmy nigdy Intencyi od Krolowey Węgierſkiey naymnieyſzey żądać nieſłuſzności, á dopieroż áby dla Naſzey przyiaźni Nam niewinną Oſobę miała ſacrifikować; ále raczey pretenduiemy ſatisfakcyi z człowieka dowodami doſtátecznie, & *irremiſſibiliter* obwinionego, ná ktorego, iako takiego ſkárgi Náſze zánieśliśmy, y ktory przez ſwoię takową konduitę wſzelkiego menáżementu z Naſzey ſtrony ſtał ſię niegodnym; przytym iednak ſprawiedliwym náſzym reſſentymenćie przećiwko onemu, tey konſyderacyi, bynamniey nie zápomnieliśmy, ktorą Krolowey, y Jey przyiaźni ieſteśmy winni, y ſpodziewaliśmy ſię przeto w obwinieniu niby przez Nas uczynioney nieſprawiedliwośći, y naruſzenia Praw, ktore świątobliwie trzymać náleży, tym bardziey bydź menażowani, kiedy żadne Prawa takowych ákcyi, iakie nam Markiz Botta uczynił, nigdy *authorizare* áni bronić niemogą. *Interim* y ta pretendowana niewinność jego do tych czas przy takowym uśiłowaniu Wiedeńſkiego Dworu ieſzcze w niwczym dowodni[illegible] nie ieſt pokazana, áni ná refu[illegible]cyą náſzych ſprawiedliwych ſkarg inſze ár[illegible] nalezione bydź [illegible] tylko 1mo Reputácya, ná ktorą M[illegible] Botta zá[illegible] 2do Ordynanſe, ktor[illegible] miał od Krolowey, 3tio Teſtim[illegible], ktore mu [illegible] Berl[illegible] czności jego tam Poſelſtwá, [illegible] ze żadneg[illegible] ani inſzeg[illegible] ná piśr[illegible] dowodu ná niego niemaſz, iak tylko depozycya niektorych [illegible] ktorzy przez Intrygi, y tortury, w nadziei otrzymania łaſkawſzey kary, łatwo do fałſzywego wyznania mogli być przyprowadzeni; lecz ná te árgumenta y zárzuty iuż w náſzych przeſzłych Reſkryptach do was, po większey części *repoſitum*, iakoż co ſię tycze pierwſzego Punktu; záſług, y Reputácyi Márkiza Bottego, wyiąwſzy tuteyſzy jego przećiwko nam postępek, bynamniey *inquirere*, áni *in dubium vocare* niechcemy. To zaś bez kontradykcyi pewna ieſt, iż tenże Botta u nas wielkiey Reputacyi nábyć nie ſtárał ſię, kiedy nie tylko zá przeſzłey Regencyi w wiele intryg przećiwko Nam wchodził, ále też y ná ow czas, kiedyśmy iuż naſz Oycowſki Tron ſprawiedliwie ośiedli, tychże Intryg, iak teraz odkryło ſię, záżywał. Powtore nigdyśmy y naymnieyſzego powątpienia nie mieli w Ordynanſach, y Inſtrukcyi Krolowey Węgierſkiey, ktorą Markizowi Bocie dała, y onemu inſze Intencye ſwoie w niey przepiſała, y to iuż więcey razy oświadczyliśmy, przydaiąc oraz że to, Bottego bynamnie rektyfikować niemoże, ále onego tym bardziey káry godnym czynić muśi; Toż ſamo, potrzecie co ſię Poſelſtwa jego przy Dworze Pruſkim, y takowych niedoſtatecznych Exkuzacyi tycze, iuż odpowiedzieliśmy, iż o żadnych dalſzych tego Dworu Teſtymoniach niewiemy, oprocz że tenże Dwor przez Graffa Dohna w Wiedniu dał do wyrozumienia, iż Krol Pruſki Markiſowi Bocie w kredytywie pretendowanego świádectwa jego niewinności, z tey przyczyny, dać niemogł, ponieważ on Botta w prawdzie przed Krolem ſam nigdy żadnych obćiążaiących Propozycyi nie czynił, ále iednak przed

inſze-

inſzemi ludźmi bardzo częſte miewał dyſkurſa o prętkim náſtąpieniu pewney w Roſſyi Rewolucyi; o ktorey okoliczności, y że *eo ipſo* wſzyſtkie publikacye, w ktorych Dwor Wiedeńſki referuie ſię na Krola Pruſkiego, *in favorem*, y dla exwinkulácyi Markiza Bottego ſą bez fundamentu, ieſteśmy od ſamego Dworu Pruſkiego, y jego tu przytomnego Miniſtra upewnieni, ktory doſyć wyraźnie przećiwko Bocie, ále nie zá nim świadczy. Co *4to concernit* pretendowaną nieſufficyencyą uczynionych Depozycyi przez tuteyſzych Delinkwentow, y że takowe przez tortury, y inſze ſpoſoby mogą bydź wymuſzone, rozumiemy żeśmy taką objekcyą iuż *ſufficienter* ſolwowali; kiedyśmy Dworowi Wiedeńſkiemu deklarować zlećili, iżeśmy ſami przy takowych Inkwizycyach przytomnemi będąc, *regularitatem* onych, y że bez wſzelkiey tortury, y okoliczności takowych, ktoreby iakiey wątpliwości podlegać mogły, tey ná Markiza Bottego przez rożne Oſoby dobrowolnie, y iednoſtaynie uczynioney Depozycyi wyſłuchali, z ktorych wſzyſtkich, podług Ich okoliczności, dla nieodbitey onego konwinkcyi, ſami naylepſze świadectwo dać możemy, ktore to świádectwo naſze, *& poſitivam declarationem in praeſenti caſu omnino* iako doſtateczny dowod daiemy, y áby zá takowy był przyięty, pretenduiemy; ſpodziewaiąc ſię iż Dwor Wiedeńſki nie zechce inaczey ſądzić, y teráznieyſzego dowodu ieſzcze daley *in dubium vocare*, tym bardziey kiedy dalſze ſprzećiwienie ſię onemu muśiałoby *praejudicioſè interpretationi ſubjacere.*

A kiedy takowa tuteyſzych Delinkwentow Depozycya, y doſkonała Ich *regularitas* nie może daley *diſ[illegible]ptari*, áni inſzy bydź állegowany argument, iak tylko że niemáſz nic, czym[illegible] go ná piśmie konwinkować można, toć y ta exkuza iako niedoſtateczna [illegible] bydź *pro effectuali* [illegible]czytana, zwłaſzcza gdy dobrze r[illegible] iest, iż [illegible] wiele, y nayczęſtſze bywa[illegible] dedukcye, etiam [illegible] drugiey ſtrony y takowe piśmienne [illegible] przy dedukcyi od exkuz, y kontradykcyi nie zawſze wolne ſą, *& per* [illegible] nie zawſze *in tanta neceſſitate requiruntur*, ile kiedy *in praeſenti caſu* materya mianych konſultacyi była delikatna, y bardziey niebeſpieczna, iak żeby Markiz Botta tey nie miał mieć oſtrożności w oney ſwoie hazardować rękę, áni też od drugich ſpodziewać ſię náleżało, żeby liſty jego konſerwować mieli; á do tego niemaſz też y racyi dla ktoreyby tenże Markiz Botta rzecz takową ze ſwoimi konfidentami ná piſmie miał tráktować, maiąc doſtateczną y częſtą okazyą do rozmowienia ſię z onemi uſtnie, y rzecz ſama w Bogu przećiwnych złych, y káry godnych dyſkurſach, inklinacyi, życzeniu, y radach zawiſła, ktoremi przy mianych wſzyſtkich intrygach takowey Rewolucyi ſporządzić niemogli, á tym bardziey oney do ſkutku przyprowadzić nigdy nie potrafią; można też y łatwo wierzyć, iż Markiz Botta tákowe niepodobieńſtwo, y ſwoie chymeryczne życzenia, y Proiekta, ſam nie raz zpenetrował, iakoż ná onego ſkárgi náſze zánośiemy nie dla áktu wypełnioney Konſpiracyi, ále iż káránia godzien ieſt, doſtatecznie *convincitur*, ponieważ nie tylko w takowe lekkomyślne áttentata, y Pokoy wzruſzaiące Rády y dyſkurſa przećiwko Naſzey Oſobie, y Doſtoieńſtwu wchodził, ále też naypierwſzym do tego wſzyſtkiego ſtał ſię motorem, y dowodcą, y takowe bezbożne uśiłowanie ſwoie rożnemi pochlebnemi deklaracyami rozprzeſtrzenić ſtarał ſię. Tymże ártykułem odpowiadá ſię ieſzcze, y ná to, co z ſtrony Wiedeńſkiego Dworu względem kommunikácyi niby z początku przez Was, o odkryćiu tákowey konſpiracyi onemu uczynioney, nieiakoby cáła rzecz ná Babſkich plotkach tylko záwiſła, Wam *imputatur*, chcąc z tego teráz w ſkárgach ná [illegible]

za Bottego zánieśionych uczynić kontrádykcyą; Lubo tedy do takowych expreſſyi, nie iakoby cała rzecz tylko ná babſkich plotkach fundowała ſię, Ordynanſu Wam nigdy nie dano, y My też wierzyć niemożem, ábyśćie inaczey przećiwko Naſzym rozkazom poſtępować mieli, zwłaſzcza kiedy przy pierwſzym wareſzt wzięćiu tuteyſzych delinkwentow, y nim ieſzcze cała rzecz odkryta bydź mogła, Wam, iako y drugim náſzym Miniſtrom dany Cyrkularny Reſkrypt wtym tylko *ſonabat*, ábyśćie *in tali caſu*, gdyby wedle zwyczáiu miał *cum prajudicio promulgari*, *cum famá* aktualney wielkiey konſpiracyi, y niebeſpieczeńſtwa, temu náleżyćie mogli *obviare*, ponieważ rzecz tylko w lekkomyślnych bezbożnych dyſkurſach, y złych, lubo bezśilnych intentach, y Rádach, w ktorych oſobliwie dwie białegłowy znayduią ſię, *conſiſtebat*, átoli iednak, ieżelibyśćie nád ſpodźiewanie naſze, y z takową expreſſyą o tychże lekkomyślnych Babſkich wieśćiach ogłośili ſię, ztąd pretendowana kontradykcya tak, iako y juſtyfikácya Botty bynamniey *erui* nie może, ponieważ takowe złośliwe *conſilia*, y w ſamey rzeczy iedną tylko ſtały ſię lekkomyślną wieśćią, gdyż wſzyſcy *Complices* z ich złym przedſięwzięćiem, y uśilnośćią, y przy tym Botty pilnym ſtaraniu, nic áktualnego przećiwko Nam wykonać, áni naſzych wiernych poddanych do tego nákłonić nie mogli, tym czaſem ieſt rzecz wiadoma y bez kontradykcyi, że tákowe Pokoy wzruſzaiące áttentata, dyſkurſy, y Rady *cum læſione Maj. ſtatis*, zárowno z uczynkiem zawſze kárać náleży. *In reliquo* życzylibyśmy bardzo, áby Nas Dwor Wiedeńſki od tego nieprzyiemnego piſania, y tak częſtego powtorzenia iedney rzeczy dyſpenſować, y inſzą przyſtoynieyſzą do zákończenia oney przyiąć ráczył Rezolucyą, ponieważ przez takowe piſania, y nieprzyiemne explikácye czas ná daremno traći ſię, y rzeczy coraz do większey exággeracyi przychodzą, zwłaſzcza gdy u ukoronowanyc[illegible] łow, oſobliwie w Przyiaźni y álliancyi z ſobą będą[illegible]ych, wzdarz[illegible]ących [illegible] ypadkach *ſimili modo* rzeczy traktować niezwyczayn[illegible] ſzem [illegible] ieńſtwu rzecz wcale nieprzyſtoyna [illegible]

Radzibyśmy przeto widźieli áby Dwor Wiedeńſki wſzyſtkie takowe dalekośći, y przedłużaiące niepewne áſſekuracye ná ſtronę oddalić, y Nam tylko krotką Rezolucyą dać ráczył, o takowym ſwoim przedſięwzięćiu, ieżeli w ſkargách Naſzych ná Markiſa Bottego ſprawiedliwey ſatysfakcyi mamy oczekiwać? álbo nie? Wam náleży z tego wſzyſtkiego w mieyſcu Waſzym *uſum* uczynić, iakoż dla náleżytey Repliki ná zwyż w Gazetach położony Cyrkularny Reſkrypt Krolowy Węgierſkiey, przymuſzeni ieſteśmy tak z terazniey ſzego, iako y z drugiego *de 30. Octobris* naſzych Wam danych Reſkryptow, y drugim przy Dworach Cudzoziemſkich Náſzym Miniſtrom *copias* poprzeſyłać, y zoſtaiemy Wam *&c. &c.*

Biblioteka Jagiellońska
stdr0023247

